

Vlaams
Parlement

stuk **1569** (2011-2012) – Nr. 3
ingediend op 14 mei 2012 (2011-2012)

Voorstel van decreet

van de dames Kathleen Helsen, Kathleen Deckx en Vera Celis,
de heer Paul Delva en de dames Fatma Pehlivan,
Goedele Vermeiren en Sabine Poleyn

houdende technische en praktische aanpassingen
aan het decreet van 15 november 2011
betreffende het inschrijvingsrecht

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door de heer Jos De Meyer

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heer Jos De Meyer, de dames Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
de heer Wim Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer Wim Wienen;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
de dames Vera Celis, Goedele Vermeiren;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Paul Delva, Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Chris Janssens, mevrouw Katleen Martens;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine;
de heren Willy Segers, Kris Van Dijck;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

Stukken in het dossier:

1569 (2011-2012) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Advies Raad van State

De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen besprak op 3 en 10 mei 2012 het voorstel van decreet houdende technische en praktische aanpassingen aan het decreet van 15 november 2011 betreffende het inschrijvingsrecht.

1. Toelichting door mevrouw Kathleen Helsen, indiener

Mevrouw Kathleen Helsen herinnert er aan dat op 9 november 2011 het voorstel van decreet betreffende het inschrijvingsrecht werd gestemd in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 1042/14). Op 25 november 2011 werd het decreet bekrachtigd door de Vlaamse Regering. Het decreet treedt pas in werking op 1 september 2012. Dit betekent dat er een redelijk lange periode verloopt tussen de stemming van het decreet en de daadwerkelijke inwerkingtreding ervan. Deze situatie biedt de betrokken actoren de mogelijkheid om de implementatie van de nieuwe regels grondig voor te bereiden. Gedurende de voorbije maanden werkten zeer veel actoren, in het bijzonder de LOP's (lokaal overlegplatform), intensief rond het vernieuwde inschrijvingsrecht en werd aan vele tafels nagedacht over de concrete toepassing van de nieuwe regels. De tijd die het onderwijsveld is gegeven en de intensiteit waarmee men met het decreet aan de slag ging, bracht een aantal aandachtspunten en vragen naar verduidelijkingen en verbeteringen naar voor. Met het voorliggende voorstel van decreet willen de indieners een aantal verduidelijkingen doorvoeren, bijvoorbeeld omdat een aantal bepalingen voor interpretatie vatbaar zijn. Het is niet de bedoeling om te raken aan de fundamenteën van het initiële decreet.

Mevrouw Helsen wenst niet in te gaan op alle legistieke en tekstuele aanpassingen maar zal de voornaamste inhoudelijke wijzigingen toelichten.

Ten eerste is er het toepassingsgebied van de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs. Omdat het tweede leerjaar van de eerste graad veeleer aanleunt bij de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs als het gaat om de start van de inschrijvingen, de instroom van de nieuwe leerlingen en het hanteren van voorrangsgroepen, het bepalen van capaciteit enzovoort, wordt het toepassingsgebied van het Inschrijvingsdecreet voor het gewoon secundair onderwijs beperkt tot het eerste leerjaar van de eerste graad.

Ten tweede is er de afstemming tussen gemeenten met een aanmeldingsprocedure en de naburige gemeenten. De datum van de start van de inschrijvingen wordt van de eerste schooldag van februari naar de eerste schooldag van maart gelegd. In gemeenten die grenzen aan een aanmeldende gemeente, kunnen in het initiële decreet de kinderen (veel) eerder ingeschreven worden dan in de aanmeldende gemeente. Dit leidt mogelijk tot 'strategische' inschrijvingen van kinderen uit de aanmeldende gemeente in de naburige gemeente. Dit heeft een aantal nadelige en dus ongewenste effecten: een verdringingseffect in die naburige gemeente van de lokale leerlingen; ongewenste effecten op de ordening en de toewijzing van de leerlingen binnen de aanmeldingsprocedure; verhoging van het aantal dubbele inschrijvingen, waardoor het gunstig effect van een aanmeldingsprocedure op dit fenomeen afneemt; mogelijk een zekere nGOK-vlucht.

Daarom worden volgende aanpassingen doorgevoerd:

- de start van aanmeldingsprocedures komt te liggen op de eerste schooldag na de kerstvakantie met de mogelijkheid om kinderen van dezelfde leefeenheid (brussen – broers en zussen) en kinderen van personeelsleden (KVP) voorafgaand aan januari aan te melden. Dit zorgt ervoor dat de aanmeldende scholen sneller klaar zullen zijn met de ordening en toewijzing van de aangemelde leerlingen;
- het vroegste principiële inschrijfmoment wordt verlegd van de eerste schooldag van februari naar de eerste schooldag van maart;
- de mogelijkheid om (sommige) groepen ook eerder in te schrijven onder de voorwaarde dat er niet geweigerd wordt omwille van capaciteit, blijft behouden.

Scholen gelegen in de buurt van aanmeldende scholen zullen in de feiten genoodzaakt zijn om de inschrijvingen, na de kinderen van personeelsleden en eventueel een voorrangperiode voor (n)GOK, pas op de eerste schooldag van maart te laten starten. Deze scholen kunnen immers niet garanderen dat ze ‘iedereen’ kunnen inschrijven. In die gemeenten komt de start voor de inschrijvingen GOK/(n)GOK de facto later te liggen, zonder dat de nieuwe mogelijkheden van andere gemeenten moet teruggeschroefd worden. Er komt geen veralgemeende verplichting voor scholen gelegen buiten het werkingsgebied van een LOP om de inschrijvingen pas te starten op de eerste schooldag van maart. Het is net één van de verworvenheden van het decreet betreffende het inschrijvingsrecht dat er voor scholen die meer landelijk gelegen zijn een stuk gedereguleerd wordt.

Een derde aanpassing is de uitgebreidere mogelijkheden voor ‘toeval’ als ordeningscriterium. In het oorspronkelijke decreet mocht toeval enkel gehanteerd worden om bij een ex aequo te bepalen wie voorrang kreeg. Nu wordt het een volwaardig criterium.

Een laatste belangrijke aanpassing is de positie van het buitengewoon onderwijs binnen de vernieuwingen aan het inschrijvingsrecht. Hoewel de uitgangspunten van het inschrijvingsrecht onverkort gelden voor het buitengewoon onderwijs en bijgevolg het streven naar sociale mix en de bescherming van de (zwakkere) onderwijszoekende ook voor scholen voor buitengewoon onderwijs relevant zijn, wordt vastgesteld dat er nog onvoldoende zicht is op het profiel van de leerlingen in het buitengewoon onderwijs en de verdeling ervan tussen scholen die in elkaars buurt gelegen zijn. Scholen voor buitengewoon onderwijs gelegen in het werkingsgebied van een LOP worden dan ook niet verplicht om te streven naar een evenredige verdeling. Scholen die dit wel wensen kunnen dit echter wel. Dit uitstel komt er onder de goede afspraak dat scholen voor buitengewoon onderwijs het volgende schooljaar de nodige gegevens verzamelen zodat er een goed beeld ontstaat over de sociale mix in deze scholen. Daarnaast kunnen in deze periode van gegevensverzameling een aantal zaken beter in beeld gebracht worden, bijvoorbeeld hoe er een link kan gelegd worden met het leerlingenvervoer, welke ordeningscriteria zinvol(ler) kunnen zijn als scholen voor buitengewoon onderwijs zich door een te manifest capaciteitsprobleem tot aanmelden genoodzaakt zien enzovoort.

2. Algemene bespreking

Mevrouw *Irina De Knop* deelt mee dat haar fractie blij is dat er een reparatiedecreet komt. Bij de goedkeuring van het Inschrijvingsdecreet op 9 november 2011 (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1042/14*) waren er immers al signalen dat een dergelijke aanpassing nodig zou kunnen zijn. In de voorbije maanden heeft de toetsing van dit decreet aan de praktijk aanleiding gegeven tot opmerkingen van scholengemeenschappen, directies en ouderverenigingen. Het traject van dit Inschrijvingsdecreet, dat in september 2012 in werking zal treden, heeft alle kenmerken van een politiek en legistiek brokkenparcours. Na het initiële ontwerp van decreet was er het pittige advies van de Raad van State, het amendement en de amendementen op het geamendeerde decreet (zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1042/1, 2, 4, 5, 7 9, 10 en 11*). Nu is er ook een reparatiedecreet, nog vóór de eigenlijke inwerkingtreding van het decreet. Dit kunst- en vliegwerk steekt schril af tegen de normale gang van zaken in het beleidsdomein Onderwijs waar het legistieke werk meestal het sluitstuk is van een nauwe samenwerking tussen administratie, vakbonden, onderwijsinstellingen en werkvloer.

De kritiek van haar fractie heeft dus te maken met het parcours dat werd gevolgd en niet zozeer met de inhoud. Ze gaat ervan uit dat de voorliggende aanpassing, die gebaseerd is op een bottom-up benadering, zal leiden tot een consistenter en beter uitvoerbaar decreet. Ze vraagt zich echter af of alle problemen in het Inschrijvingsdecreet nu opgelost zijn en of het decreet nu werkelijk toepasbaar zal zijn. Haar fractie vindt het moeilijk om de doorgevoerde technische wijzigingen te interpreteren. Daarom stelt ze voor om een advies te vragen aan de Raad van State, zoals bij het initiële voorstel van decreet.

Mevrouw *Kathleen Helsen* merkt op dat er een advies is van de Raad van State (*Parl. St. Vl. Parl.* 2011-12, nr. 1569/2). Deze heeft geen opmerkingen en stelt geen aanpassingen voor.

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw De Knop. Inhoudelijk kan er op dit voorstel van decreet weinig aangemerkt worden. De aanpassingen werden immers geformuleerd in overleg met het middenveld. Het Inschrijvingsdecreet heeft echter een brokkenparcours afgelegd. Politiek dient dit afgekeurd te worden, zeker door de oppositie.

De heer *Jos De Meyer* geeft toe dat dit geen schoolvoorbeeld is van schitterend wetgevend werk. Er bestaan echter geen pasklare oplossingen om complexe materies te regelen. De indieners van het voorstel van decreet hebben de moed gehad om goed te luisteren naar de bemerkingen van het werkveld. Door deze aanpassingen moet het decreet beter toepasbaar worden. Men kan vandaag evenwel niet verzekeren dat er op termijn geen aanpassingen meer nodig zullen zijn. Na de start van het schooljaar en na het doorlopen van de volledige cyclus van de uitvoering van dit decreet zou men dit decreet moeten evalueren en indien nodig aanpassen. Men hoeft zeker niet verlegen te zijn om een decreet beter aan te passen aan de noden van het werkveld, als dat mogelijk is.

Mevrouw *Kathleen Deckx* sluit zich aan bij de tussenkomst van de heer De Meyer. In de plenaire vergadering van 9 november 2011 heeft de meerderheid reeds aangekondigd dat ze aanpassingen zou doorvoeren indien dat nodig zou blijken. Nu wordt daar werk van gemaakt. Ook zij is van oordeel dat men niet kan beloven dat dit de laatste aanpassing zal zijn. Als de evaluatie aantoonde dat er nog bijstellingen nodig zijn, dan moet men daar werk van maken.

Mevrouw *Vera Celis* geeft toe dat dit decreet moeizaam tot stand is gekomen. Het gaat echter om een inhoudelijk moeilijk decreet. Er is goed geluisterd naar het veld. Daarom denkt ze dat de regeling in het voorliggende voorstel van decreet volstaat voor het volgende schooljaar. Desgewenst zullen er op termijn bijstellingen worden doorgevoerd.

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, beseft dat het gaat om een gedetailleerde regeling. Heel wat zaken die in andere beleidsdomeinen worden geregeld door de uitvoerende macht, moeten in het onderwijs immers decretaal worden geregeld. Dat is een gevolg van de grondwettelijke structuur.

Zijn fractie vindt dat deze regeling veel te complex is geworden. Dit wordt een moeilijke opgave voor de scholen. Het oorspronkelijke Inschrijvingsdecreet stuit op fundamentele bezwaren, onder meer omdat de autonomie van de scholen daardoor voor een groot deel wordt ingeperkt. Daarom kan zijn fractie ook het reparatiedecreet niet steunen. Hij zal zich dus onthouden bij de stemming. Het reparatiedecreet is ontstaan na overleg met het werkveld. Op bepaalde problemen had men echter kunnen anticiperen, bijvoorbeeld rond de voorrangperiode voor personeelsleden.

Minister *Pascal Smet* zegt dat de regering akkoord gaat met het voorstel van decreet dat ze in nauw overleg met de parlementaire indieners heeft opgesteld. Hij dankt iedereen die aan dit voorstel van decreet heeft meegewerkt: de administratie, de parlementsliden en het onderwijsveld. Hij onderstreept dat hij hiermee de belofte nakomt die hij aan het parlement heeft gedaan tijdens de bespreking van het initiële decreet.

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* stelt vast dat de meerderheid erin slaagt om de zaken die ze verknoeid heeft zo voor te stellen alsof ze fantastisch werk heeft geleverd. De meerderheid heeft de moed gehad om te luisteren naar het onderwijsveld, zegt ze. Als het om een moeilijke zaak gaat, dan moet men specialisten raadplegen vooraleer men de wet schrijft.

Voor het Inschrijvingsdecreet moest er een politiek compromis worden gerealiseerd. Men diende zich te haasten, maar haast en spoed is zelden goed.

Mevrouw *Kathleen Helsen* merkt op dat er van in den beginne een goed overleg is geweest met alle partners die betrokken zijn bij de toepassing van het decreet. Er kan dus geen sprake zijn van haast en spoed. Nu worden ze bij de uitwerking van de praktische maatregelen geconfronteerd met een aantal problemen die een aanpassing van het decreet wenselijk maken. Vorig jaar konden ze nog niet inschatten dat deze elementen een probleem zouden vormen of tot onduidelijkheid zouden leiden. Het voorliggende voorstel van decreet bevat namelijk ook heel wat artikelen die verduidelijken wat in het oorspronkelijke Inschrijvingsdecreet staat.

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* blijft bij haar standpunt dat er geen goed werk werd geleverd. Het onderwijsveld hoeft de wetten niet te schrijven. Dat is een taak van de wetgever.

Mevrouw *Kathleen Deckx* had deze reactie wel verwacht van de oppositie. Het belangrijkste is dat het onderwijsveld dit decreet op een goede manier kan toepassen. Als er verbeteringen kunnen worden doorgevoerd, dan moet de wetgever dat doen.

De heer *Boudewijn Bouckaert* kan niet aanvaarden dat men de technische kwaliteit van de wetgeving zou verwaarlozen om een decreet goedgekeurd te krijgen. Problemen bij de toepassing moeten dan achteraf gerepareerd worden. Voor een stuk is dat hier het geval geweest, al waren bepaalde problemen misschien niet te voorzien.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* beseft dat het gaat over een moeilijk onderwerp. Ze kan echter niet akkoord gaan met de opmerking van mevrouw Deckx over dé oppositie: de oppositie bestaat immers uit meerdere partijen.

3. Artikelsgewijze bespreking

Er worden door de commissieleden geen opmerkingen bij de artikelen geformuleerd. De *voorzitter* merkt op in het voorliggende voorstel van decreet nog een aantal taalfouten zijn geslopen en een verkeerde verwijzing.

De commissie is het eenparig eens om volgende wijzigingen te beschouwen als een technische correctie:

- in het opschrift van Hoofdstuk II: het jaartal “2012” vervangen door het jaartal “2011”;
- in de inleidende bepaling van artikel 2: het jaartal “2012” vervangen door het jaartal “2011”;
- in artikel 5: in de bij artikel II.11 voorgestelde tekst van artikel 37sexies, §4, op de eerste regel, het woord “leerling” vervangen door het woord “leerlingen”;
- in artikel 6: in de bij artikel II.12 voorgestelde tekst van artikel 37septies, §1, zevende lid, op de tweede regel, het woord “worden” vervangen door het woord “wordt”;
- in artikel 8: in de bij artikel II.19 voorgestelde tekst van artikel 37duodecies, §1, op de voorlaatste regel, na het woord “capaciteit” het woord “die” invoegen;
- in artikel 14: in de bij artikel II.32 voorgestelde tekst van artikel 37vicies, §1, 2°, het woord “artikel 37sexies” vervangen door het woord “artikel 37quinquies”;
- in artikel 17: in de bij artikel II.37 voorgestelde tekst van artikel 37vicies quinquies, §2, 3°, op de laatste regel, het woord “bekendmaakt” vervangen door het woord “bekendmaken”.

4. Stemmingen

De artikelen 1 tot 40 en het geheel van het voorstel van decreet houdende technische en praktische aanpassingen aan het decreet van 25 november 2011 betreffende het inschrijvingsrecht, worden aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen.

Boudewijn BOUCKAERT,
voorzitter

Jos DE MEYER,
verslaggever